

PÕLVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Põlva

30.03.2020 nr 1-4/14

Erateede avalikuks kasutamiseks määramise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37 ja ehitusseadustiku § 94 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Käesolev erateede avalikuks kasutamiseks määramise kord (edaspidi *kord*) sätestab Põlva valla (edaspidi *vald*) haldusterritooriumil asuvate erateede avalikuks kasutamiseks määramise tingimused ja korra.

§ 2. Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) maantee – väljaspool linnu, alevaid ja alevikke paiknev rajatis sõidukite ja jalakäijate liiklemiseks;
- 2) kohalik maantee – kohaliku omavalitsuse omandis olev rajatis kohaliku liikluse korraldamiseks;
- 3) avalik tee – riigi või kohaliku omavalitsuse omandis olev tee, mis on kasutatav igapähe poolt;
- 4) avalikult kasutatav tee – avalik tee ning eratee, mis on määratud avalikuks kasutamiseks, st tee, mis on kasutatav igapähe poolt;
- 5) eratee – tee, mis kuulub füüsilisele või juriidilisele isikule ning mida võib ilma omaniku loata kasutada ainult seadusega määratud juhtudel.

§ 3. Eratee avalikuks kasutamiseks määramise tingimused

- (1) Eratee määratakse avalikuks kasutamiseks lähtudes avalikust huvist ning eesmärgiga tagada liiklemise võimalus igapähele.
- (2) Eratee määratakse avalikuks kasutamiseks, kui tee avalikes huvides omandamine ei ole võimalik, on raskendatud või mõnel muul põhjusel välistatud.
- (3) Pinnasteid üldjuhul ei määrata avalikuks kasutamiseks.
- (4) Erateed saab määrata avalikuks kasutamiseks, kui on täidetud vähemalt üks järgnevatest tingimustest:
 - 1) erateed pidi kulgeb ühistranspordi- või õpilasliin;
 - 2) eratee lõik moodustab osa jätkuvast avalikult kasutatava tee marsruudist;
 - 3) eratee on ainukeseks mõistlikuks juurdepääsuks avaliku huviga või avaliku kasutusega kinnistule, sh kallasrajale;
 - 4) esinevad muud asjaolud, mis koostoimes on piisavalt kaalukad, et eratee avalikuks kasutuseks määrata.
 - (5) Eratee avalikuks kasutamiseks määramine ei tähenda kohest tee korda tegemist, vaid tagab liiklemise võimaluse igapähele. Teede remont lähtub valla teehoiukavast.
 - (6) Eratee avalikku kasutusse võtmisega ei tohi tekitada vallale põhjendamatuid kohustusi.

§ 4. Eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlemine

(1) Eratee avalikuks kasutuseks määramine toimub kokkuleppel tee omanikuga. Eratee avalikuks kasutuseks määramise menetluse algatab Põlva Vallavalitsus (edaspidi *valitsus*) omal initsiatiivil või huvitatud isiku taotluse alusel.

(2) Eratee avalikuks kasutuseks määramine võib toimuda:

1) kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses sätestatud korras sundvalduse seadmise teel, mis on haldusaktiga seatav avalik-õiguslik kitsendus, mille kohta ei kanta märget kinnisturaamatusse, kuid kehtib kinnisasja igakordse omaniku suhtes või

2) kokkuleppel teealuse maa kinnisasja omanikuga, kusjuures sõlmitakse notariaalne piiratud asjaõiguse leping, mille kohane märke kantakse kinnistusraamatusse ja see kehtib kinnisasja igakordse omaniku suhtes.

(3) Sundvalduse seadmine algatatakse, kui kokkuleppe sõlmimine teealuse maa kinnisasja omanikuga ei ole otstarbekas, on raskendatud või kui teealuse maa kinnisasja omanik ei ole kokkuleppe sõlmimisega nõus.

(4) Sundvalduse ala hõlmab teekaitsevööndit. Sundvalduse ulatus koos seda sisaldava teekaitsevööndiga määratakse igal konkreetsel juhul sundvalduse seadmise korraldusega.

(5) Vallavalitsuse vastava valdkonna eest vastutav teenistuja, hinnanud eratee avaliku kasutuse vajadust vastavalt määruse § 3 lõikes 4 toodud kriteeriumitele, teeb vallavalitsusele ettepaneku sundvalduse seadmiseks või mitteseadmiseks.

(6) Pärast eratee sundvalduse või piiratud asjaõiguse seadmist määrab vallavalitsus oma korraldusega eratee avalikku kasutusse ning seejärel esitab asjakohase info vastavatele riigiasutustele.

(7) Kui käesoleva korra §-s 3 toodud kriteeriumile vastava tee osas on moodustatud omaette katastriüksus, tuleb eelistada piiratud asjaõiguse või sundvalduse seadmisele eratee katastriüksusest mõõdistatud kinnistu omandamist vallale.

(8) Eratee avalikes huvides omandamise või eratee sundvalduse seadmise otsustab vallavalitsus kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses ja Põlva valla õigusaktides sätestatud korras.

(9) Eratee avalikuks määramisega lähevad üle kõik teeomaniku kohustused, õigused ja vastutus. Halduslepingus võib tee omanikuga kokku leppida, et teeomaniku kohustused, õigused ja vastutus jäävad eratee omanikule.

(10) Sundvalduse seadmisel vallavalitsuse vastava valdkonna eest vastutav teenistuja esitab seitsme päeva jooksul eratee avalikuks kasutamiseks määramise korralduse ja masinloetaval kujul tee ruumilise ulatuse andmed maakatastri pidajale.

§ 5. Eratee avalikuks kasutamiseks lõpetamine

(1) Kui on ära langenud käesoleva määruse § 3 lõikes 4 sätestatud alused, tunnistab vallavalitsus kehtetuks oma varasema korralduse eratee avalikuks kasutamiseks määramise kohta.

(2) Pärast varasema korralduse või otsuse kehtetuks muutmist lõpetatakse piiratud asjaõigus või sundvaldus teealuse maa kasutamiseks.

§ 6. Rakendussätted

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu määruse eelnõu "Erateede avalikuks kasutuseks määramise kord" juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

Eelnõu on koostatud tuginedes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 punktidele 37, mille kohaselt kuulub volikogu pädevusse ka muud seadusega volikogu ainupädevusse antud küsimused, ja ehitusseadustiku §-le 94, mis reguleerib eratee avalikes huvides omandamise ja avalikuks kasutamiseks määramist:

- Eratee määrab avalikuks kasutamiseks eratee asukoha kohalik omavalitsus.
- Eratee avalikes huvides omandamise või erateele sundvalduse seadmise otsustab eratee asukoha kohaliku omavalitsuse üksus kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses (KAHOS) sätestatud korras.
- Eratee avalikuks kasutamiseks määramisega lähevad kohalikule omavalitsusele üle kõik teomaniku kohustused, õigused ja vastutus. Halduslepingus võib tee omanikuga kokku leppida, et teomaniku kohustused, õigused ja vastutus jäävad eratee omanikule.
- Kohaliku omavalitsuse üksus esitab seitsme päeva jooksul eratee avalikuks kasutamiseks määramise otsuse jõustumisest arvates nimetatud otsuse ja masinloetaval kujul tee ruumilise ulatuse andmed maakatastri pidajale.

Mõisted

Korras kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) tee on rajatis, mis on ette nähtud inimeste, sõidukite või loomade liikumiseks või liiklemiseks. Tee osaks loetakse tunnel, sild, truup ja muud liiklemiseks kasutatavad ning tee toimimiseks vajalikud rajatised;
- 2) eratee on tee, mis paikneb juriidilise või füüsilise isiku kinnisasjal ning mis pole kantud avalikult kasutatavate teede nimekirja. Eratee ei pea olema kantud teeregistrisse.

Eratee avalikuks kasutuseks määramine

Erateede avalikuks kasutuseks määramise kord määrab, millistel alustel ja põhimõtetel vallavalitsus teeb otsuse määrata eratee avalikku kasutusse või mitte.

Vallavalitsus määrab erateede avalikuks kasutuseks vastavalt määruses toodud tingimustel:

- 1) Kinnisasja (eratee kinnistu) omandamise teel. Kui teaalune maa ei ole eraldiseisev kinnistu tuleb see välja mõõta ning omandamine toimub seadusandlus korras omanikuga kokkuleppel.
- 2) Sundvalduse seadmise teel vastavalt KAHOS-es sätestatud korras. Sundvaldus seatakse reeglina, kui erateeomanikuga muul viisil tee avalikku kasutuse määramine ei ole võimalik või otstarbekas. Sundvaldus on erateele seatud avalik- õiguslik kitsendus, mis kandub edasi ka uuele teomaniku. Sundvaldus seatakse vallavalitsuse pool väljastatud haldusaktiga (korraldus sundvalduse määramise kohta).
- 3) Kokkuleppel teomanikuga, mille käigus seatakse notariaalne leping. Tehakse märke kinnistusraamatusse. Kui määruses toodud alused eratee avalikuks kasutuseks on ära langenud, tunnistab vallavalitsus varasema korralduse tee avalikku määramise kohta kehtetuks.

Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine

Otsuse eelnõu on heaks kiidetud Põlva Vallavalitsuse poolt 09.09.2020 ning edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Eestseisus suunas eelnõu menetlemiseks Põlva Vallavolikogu majanduskomisjonile.

Otsuse jaotuskava

Riigi Teatajas avaldamiseks

Delta kaudu teadmiseks:

Abivallavanem – Martti Rõigas

Osakonna juhataja – Mihkel Kala

Arhitekt-planeerija – Tiia Zuppur

Hankespetsialist – Uno Kangro

Ehitusspetsialist – Reio Jüriöö
Maaspetsialist – Tiivi Parts

Eelnõu koostaja
Halvor Laomets